

Srijeda, 17. svibnja 2017.

P8\_TA(2017)0216

**Stanje u Mađarskoj****Rezolucija Europskog parlamenta od 17. svibnja 2017. o stanju u Mađarskoj (2017/2656(RSP))**

(2018/C 307/09)

*Europski parlament,*

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), a posebno njegove članke 2., 6. i 7.,
- uzimajući u obzir Povelju o temeljnim pravima Europske unije, a posebno njezine članke 4., 12., 13., 14., 16., 18. i 21.,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava, a posebno slučajeve Sabo i Viši protiv Mađarske, Karačonj i drugi protiv Mađarske, Mađar Kerestenj Menonita Edhaz i drugi protiv Mađarske, Baka protiv Mađarske i Ilias i Ahmed protiv Mađarske,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima i brojne sporazume UN-a o ljudskim pravima koji su obvezujući za sve države članice,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. ožujka 2014. naslovljenu „Novi okvir EU-a za jačanje vladavine prava” (COM(2014)0158),
- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 16. prosinca <sup>(1)</sup> i 10. lipnja 2015. <sup>(2)</sup> o stanju u Mađarskoj i Rezoluciju od 3. srpnja 2013. o stanju temeljnih prava: norme i prakse u Mađarskoj <sup>(3)</sup>, Rezoluciju od 16. veljače 2012. o nedavnim političkim promjenama u Mađarskoj <sup>(4)</sup> i Rezoluciju od 10. ožujka 2011. o mađarskom zakonu o medijima <sup>(5)</sup>,
- uzimajući u obzir saslušanje o stanju u Mađarskoj, održano 27. veljače 2017. u Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove,
- uzimajući u obzir plenarnu raspravu od 26. travnja 2017. o stanju u Mađarskoj,
- uzimajući u obzir Rimsku deklaraciju koju su 25. ožujka 2017. potpisali čelnici 27 država članica, Europskog vijeća, Europskog parlamenta i Europske komisije,
- uzimajući u obzir Zakon CLXVIII iz 2007. o proglašenju Ugovora iz Lisabona o izmjeni Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o osnivanju Europske zajednice koji je mađarska Nacionalna skupština donijela 17. prosinca 2007.,
- uzimajući u obzir Rezoluciju br. 2162 (2017) Parlamentarne skupštine Vijeća Europe od 27. travnja 2017. pod naslovom „Zabrinjavajući razvoj događaja u Mađarskoj: nacrt zakona o nevladinim organizacijama kojim se ograničava civilno društvo i moguće zatvaranje Srednjoeuropskog sveučilišta”,
- uzimajući u obzir izjavu povjerenika Vijeća Europe za ljudska prava od 8. ožujka 2017. o novom zakonu u Mađarskoj kojim se dopušta automatsko pritvaranje tražitelja azila i njegovo pismo predsjedniku mađarske Nacionalne skupštine od 27. travnja 2017. u kojem traži da se odbije prijedlog nacrtu zakona o nevladinim organizacijama koje se financiraju iz inozemstva,
- uzimajući u obzir odluku Komisije o pokretanju postupka zbog povrede prava protiv Mađarske u vezi sa zakonom o izmjeni Zakona o nacionalnom visokom obrazovanju, kao i druge postupke protiv Mađarske zbog povrede prava koji su u tijeku ili koji tek predstoje,

<sup>(1)</sup> Usvojeni tekstovi, P8\_TA(2015)0461<sup>(2)</sup> SL C 407, 4.11.2016., str. 46.<sup>(3)</sup> SL C 75, 26.2.2016., str. 52.<sup>(4)</sup> SL C 249 E, 30.8.2013., str. 27.<sup>(5)</sup> SL C 199 E, 7.7.2012., str. 154.

Srijeda, 17. svibnja 2017.

- uzimajući u obzir odgovor Komisije na nacionalne konzultacije u Mađarskoj nazvane „Zaustavite Bruxelles”,
  - uzimajući u obzir posjet povjerenika Avramopoulou Mađarskoj 28. ožujka 2017.,
  - uzimajući u obzir pismo Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove upućeno potpredsjedniku Europske komisije Fransu Timmermansu u kojem se traži mišljenje Komisije o usklađenosti zakona o izmjeni određenih zakona u vezi s jačanjem postupka koji se provodi u čuvanim graničnim područjima s odredbama pravne stečevine Unije u području azila te o usklađenosti s Poveljom o temeljnim pravima prilikom provedbe mjera spomenutih u tom zakonu,
  - uzimajući u obzir članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da se Europska unija temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, te budući da su te vrijednosti univerzalne i zajedničke državama članicama (članak 2. UEU-a);
- B. budući da je Povelja o temeljnim pravima Europske unije dio primarnog zakonodavstva EU-a i da se njome zabranjuje bilo kakva diskriminacija na temelju spola, rase, boje kože, etničkog ili socijalnog podrijetla, genetskih osobina, jezika, vjere ili uvjerenja, političkoga ili bilo kakvoga drugog mišljenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovine, rođenja, invalidnosti, dobi ili spolnog usmjerenja;
- C. budući da je Mađarska članica Europske unije od 2004. i budući da, prema ispitivanjima javnog mnijenja, velika većina stanovnika Mađarske podržava članstvo te zemlje u EU-u;
- D. budući da se Poveljom jamči sloboda umjetnosti i znanstvenog istraživanja, kao i poštovanje akademske slobode; budući da se njome jamči i sloboda osnivanja obrazovnih ustanova uz poštovanje demokratskih načela;
- E. budući da se slobodu udruživanja treba štititi i budući da dinamičan sektor civilnog društva ima ključnu ulogu u promicanju sudjelovanja javnosti u demokratskom procesu i odgovornosti vlada za njihove pravne obveze, uključujući zaštitu temeljnih prava, očuvanje okoliša i borbu protiv korupcije;
- F. budući da se jamči pravo na azil u skladu s pravilima Ženevske konvencije od 28. srpnja 1951. i pripadajućeg Protokola od 31. siječnja 1967. o statusu izbjeglica te UEU-om i UFEU-om;
- G. budući da je 2016. odbijeno 91,54 % zahtjeva za azil; budući da su zbog novih zakona i postupaka u vezi s azilom koji su doneseni u Mađarskoj svi tražitelji azila od 2015. prisiljeni ulaziti u Mađarsku kroz tranzitnu zonu na mađarskom teritoriju kroz koju se dnevno pušta ograničen broj ljudi – trenutačno 10; budući da su nevladine organizacije u više navrata izvještavale da se migrante na Mađarskoj granici po kratkom postupku prisilno vraća u Srbiju, u nekim slučajevima na okrutan i nasilan način, te da se pritom ne uzimaju u obzir njihovi zahtjevi za zaštitu; budući da mađarska vlada nije ispunila svoje obveze koje se tiču premještanja tražitelja azila u skladu s pravom EU-a;
- H. budući da je povjerenik Vijeća Europe za ljudska prava izjavio da su „zbog sveobuhvatnih promjena zakona i prakse u području azila u Mađarskoj posljednjih mjeseci tražitelji azila koji su vraćeni u tu zemlju izloženi ozbiljnom riziku od kršenja ljudskih prava”, što je povezano s pisanim primjedbama koje je predao 17. prosinca 2016. Europskom sudu za ljudska prava u vezi s dvjema pritužbama protiv Austrije koje se odnose na transfer podnositelja zahtjeva iz Austrije u Mađarsku u skladu s Dublinskom uredbom;
- I. budući da je 11 izbjeglica, poznatih kao „jedanaestorica iz Riske”, koji su ondje bili 16. rujna 2016., dan nakon što je Mađarska zatvorila svoju granicu sa Srbijom, optuženo za terorističke radnje i osuđeno na zatvorsku kaznu, uključujući Ahmeda H., Sirijca koji ima boravište na Cipru i koji je nakon nepoštenog suđenja u studenom 2016. osuđen na 10 godina zatvora isključivo zato što je koristio megafon kako bi smirio napetosti i jer je bacio tri predmeta na pripadnike granične policije;

Srijeda, 17. svibnja 2017.

- J. budući da se od usvajanja Rezolucije Europskog parlamenta od 16. prosinca 2015., pojavila zabrinutost o nizu pitanja, to jest o uporabi javnih sredstava, napadima na organizacije civilnog društva i borce za ljudska prava, pravima tražitelja azila, masovnom nadzoru građana, slobodi udruživanja, slobodi izražavanja, medijskom pluralizmu i gašenju novina Népszabadság, pravima Roma, uključujući prisilno iseljavanje Roma u Miskolcu i segregaciju romske djece u obrazovanju, pravima LGBTI osoba, pravima žena, pravosuđnom sustavu, uključujući mogućnost izricanja kazne doživotnog zatvora bez izgleda za oslobođanje, kao i prisilnu deložaciju mađarskih nevladinih organizacija „Romski parlament” i „Neovisne ciganske organizacije Phralipe” iz njihovih sjedišta, kao i riziku od zatvaranja Lukácsa arhiva;
- K. budući da su sadržaj i jezik koji se koriste u okviru nacionalnih konzultacija „Zaustavite Bruxelles”, to jest nacionalnih konzultacija o imigraciji i terorizmu i pratećih promidžbenih kampanja vlade, izuzetno obmanjujući i pristrani;
- L. budući da je u predmetu Szabó i Vissy protiv Mađarske Europski sud za ljudska prava presudio da je u okviru donošenja mađarskog zakonodavstva 2011. o tajnim mjerama nadzora u cilju borbe protiv terorizma došlo do kršenja prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života, doma i dopisivanja; budući da je u predmetu Ilias i Ahmed protiv Mađarske Sud utvrdio kršenje prava na slobodu i sigurnost, prava na djelotvoran pravni lijek u vezi s uvjetima u tranzitnom području Röszke te prava na zaštitu od neljudskog ili ponižavajućeg postupanja u pogledu izгона podnositelja zahtjeva u Srbiju; budući da je u predmetu Baka protiv Mađarske Sud presudio da je Mađarska prekršila pravo na pravedno suđenje i slobodu izražavanja Andrása Bake, bivšeg predsjednika mađarskog Vrhovnog suda;
- M. budući da su najnovija zbivanja u Mađarskoj, to jest akt o izmjeni određenih akata povezanih s postrožavanjem postupaka koji se provode u području upravljanja granicama i azila, akt o izmjeni Zakona o nacionalnom visokom obrazovanju koji predstavlja izravnu prijetnju Srednjoeuropskom sveučilištu i koji je uzrokovao veliko negodovanje javnosti te predloženi zakon o transparentnosti organizacija koje primaju potporu iz inozemstva (Zakon T/14967 mađarskog parlamenta) izazvala zabrinutost u pogledu njihove usklađenosti s pravom EU-a i Poveljom Europske unije o temeljnim pravima;
1. podsjeća na to da sve države članice EU-a moraju poštovati vrijednosti iz članka 2. UEU-a;
  2. žali zbog toga što su događaji u Mađarskoj tijekom posljednjih nekoliko godina doveli do ozbiljnog pogoršanja stanja u pogledu vladavine prava, demokracije i temeljnih prava, među ostalim u pogledu slobode izražavanja, akademske slobode, ljudskih prava migranata, tražitelja azila i izbjeglica, slobode okupljanja i udruživanja, ograničavanja i sputavanja aktivnosti organizacija civilnog društva, prava na jednako postupanje, prava pripadnika manjina, uključujući Rome, Židove i osobe LGBTI, socijalnih prava, funkcioniranja ustavnog sustava, neovisnosti pravosuđa i drugih institucija, kao i u vezi s brojnim zabrinjavajućim optužbama za korupciju i sukobe interesa koji bi, sve u svemu, mogli predstavljati početak sustavne prijetnje vladavini prava u toj državi članici; smatra da će se na primjeru Mađarske vidjeti hoće li EU dokazati svoju sposobnost i spremnost da reagira na prijetnje i kršenje svojih temeljnih vrijednosti koje provodi jedna država članica; sa zabrinutošću napominje da razvoj događaja u nekim drugim državama članicama pokazuje zabrinjavajuće znakove sličnog ugrožavanja vladavine prava kao u Mađarskoj;
  3. poziva mađarsku vladu da se uključi u dijalog s Komisijom o svim pitanjima navedenima u ovoj rezoluciji, osobito o ljudskim pravima migranata, tražitelja azila i izbjeglica, slobodi udruživanja, slobodi obrazovanja i akademskog istraživanja, segregaciji Roma u obrazovanju i zaštiti trudnica na radnom mjestu; ponavlja da bi obje strane trebale sudjelovati u tom dijalogu na nepristran način i u međusobnoj suradnji te se pri tome oslanjati na dokazane činjenice; poziva Komisiju da redovno obavještava Parlament o svojim procjenama;
  4. izražava zabrinutost zbog posljednjih izjava i inicijativa mađarske vlade, posebno u pogledu nastavljanja konzultacijske kampanje „Zaustavimo Bruxelles” i istražnih mjera protiv stranih zaposlenika Srednjoeuropskog sveučilišta, kao i izjava vođa vladajuće stranke koji se protive svakoj zakonodavnoj promjeni kojom bi se u obzir uzele preporuke institucija EU-a i međunarodnih organizacija; žali zbog toga što takvi signali upućuju na činjenicu da mađarske vlasti nisu u potpunosti predane usklađivanju svog djelovanja s primarnim i sekundarnim zakonodavstvom EU-a;

Srijeda, 17. svibnja 2017.

5. poziva Komisiju da pomno prati na koji način mađarska vlada koristi sredstva EU-a, posebno u području azila i migracija, javne komunikacije, obrazovanja, socijalne uključenosti i gospodarskog razvoja, kako bi se osigurala potpuna usklađenost svih sufinanciranih projekata s primarnim i sekundarnim pravom EU-a;
6. poziva mađarsku vladu da u međuvremenu stavi izvan snage akt o izmjeni određenih akata povezanih s postrožavanjem postupaka koji se provode u području upravljanja granicama i azila, kao i akt o izmjeni Zakona o nacionalnom visokom obrazovanju te da povuče predloženi zakon o transparentnosti organizacija koje primaju potporu iz inozemstva (Zakon T/14967 mađarskog parlamenta);
7. poziva mađarsku vladu da bez odlaganja ukine sve rokove iz akta o izmjeni Zakona o nacionalnom visokom obrazovanju, da odmah stupi u kontakt s odgovarajućim američkim tijelima kako bi osigurala daljnje funkcioniranje Srednjoeuropskog sveučilišta koje izdaje diplome priznate u SAD-u te da se javno obveže na to da Sveučilište može ostati u Budimpešti kao neovisna institucija;
8. žali zbog toga što Komisija nije odgovorila na poziv Parlamenta da aktivira okvir EU-a za jačanje vladavine prava, kao što je navedeno u rezolucijama od 10. lipnja 2015. i 16. prosinca 2015. o stanju u Mađarskoj, kako bi se kroz dijalog s dotičnom državom članicom spriječio daljnje zaoštavanje početka sustavne prijetnje vladavini prava; smatra da je pristup koji Komisija trenutačno primjenjuje usmjeren uglavnom na marginalne, tehničke aspekte zakonodavstva, dok se zanemaruju trendovi, obrasci i kombinirani učinak mjera na vladavinu prava i temeljna prava; smatra da posebno postupci zbog kršenja u većini slučajeva nisu uspjeli polučiti stvarne promjene niti se s pomoću njih razmotrilo stanje u širem smislu;
9. smatra da trenutačna situacija u Mađarskoj predstavlja jasan rizik od ozbiljnog kršenja vrijednosti o kojima je riječ u članku 2. UEU-a te opravdava pokretanje postupka iz članka 7. stavka 1. UEU-a;
10. stoga nalaže svom Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove da pokrene postupak i u skladu s člankom 83. Poslovnika sastavi posebno izvješće radi održavanja glasovanja na plenarnoj sjednici o obrazloženom prijedlogu kojim se poziva Vijeće da djeluje u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a;
11. ponovno ističe potrebu za redovitim postupkom praćenja i dijaloga u kojem sudjeluju sve države članice radi zaštite temeljnih vrijednosti EU-a koje uključuju demokraciju, temeljna prava i vladavinu prava, te Vijeće, Komisija i Parlament, kao što je izneseno u Rezoluciji od 25. listopada 2016. o uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava <sup>(1)</sup> (Pakt za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava) i kako bi se izbjegli dvostruki standardi;
12. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji i Vijeću, predsjedniku, vladi i parlamentu Mađarske, vladama i parlamentima država članica i Vijeću Europe.

---

<sup>(1)</sup> Usvojeni tekstovi, P8\_TA(2016)0409.